

غزوه بني مصطلق

بني مصطلق، که طایفه ای از قبیله خزاعه بودند، در ناحیه "فُرع" اقامت داشته و با طایفه "بني مُدلیج" هم پیمان بودند...

آغاز غزوه بني مصطلق در سال پنجم هجری قمری

بني مصطلق، که طایفه ای از قبیله خزاعه بودند، در ناحیه "فُرع" اقامت داشته و با طایفه "بني مُدلیج" هم پیمان بودند. رئیس طایفه بني مصطلق، "حارث بن ابي ضرار" بود. وي پس از آن که از اقامت رسول خدا(ص) در مدینه و تشکیل حکومت اسلامی در این منطقه باخبر شد، بسان سایر بزرگان شرک و کفر، نسبت به ریاست و حاکمیت قبیله ای خویش، احساس خطر نمود و در صدد دشمنی و مبارزه با این دین جدید برآمد. وي علاوه بر مردان جنگجوی قبله خویش، مردان بسیاری از طوایف هم پیمان و هم جوار خویش را گرد آورد و ساز و برگ جنگی آنان را فراهم کرد و قصد هجوم به مدینه را نمود.

این خبر به اطلاع پیامبر(ص) رسید و آن حضرت، یکی از یاران خود به نام "بریده اسلمی" را برای تحقیق و تفحص به سوی بني مصطلق روان کرد، تا اطلاع کافی و وافی از تعداد دشمن و ساز و کار آنان به دست آورد.

بریده اسلمی مأموریت خود را به نیکی انجام داد و تمام اطلاعات بدست آمده از بني مصطلق را در اختیار پیامبر(ص) گذاشت.

آن حضرت با سی نفر سواره نظام (که بیست نفر از مسلمانان انصار و ده نفر از مهاجرین بودند) در دوم شعبان سال پنجم و به روایتی سال ششم قمری به سوی ناحیه محل سکونت بني مصطلق حرکت کرد.

برخی از رزمندگان اسلام در این غزوه عبارت بودند از: امام علي بن ابي طالب(ع)، عمار بن یاسر، مقداد بن عمرو، سعد بن معاذ، زبیر بن عوام، ابوبکر بن ابي قحافه، عمر بن خطاب، عثمان بن عفان، طلحه بن عبیدالله، اسید بن حضیر، ابوعبس بن جبر و ...

واقدي، صاحب کتاب ارزشمند "المغازي" گفت: و خرج مع رسول الله صلي الله عليه و سلم بشر كثير من المنافقين لم يخرجوا في غزاه قطّ مثلها، ليس بهم رغبة في الجهاد الا أن يصيبوا من عرض الدنيا و قرب عليهم السفر.

یعنی: تعداد زیادی از منافقان به همراه رسول خدا(ص) در این غزه شرکت نمودند. در حالی که آنان در هیچ غزوه ای به مانند این غزوه با رسول خدا(ص) حرکت نمی کردند. آنان هیچ رغبتی به جهاد نداشته و ندارند، مگر این که احساس کنند که به مال دنیا و غنیمت جنگی در سفری کوتاه (و بدون مشکلات خاصی) دست یابند.

به هر روی پیامبر(ص) در مکانی به نام "مریسیع" که چشمه آبی در آن حوالی بود، فرود آمد و از همسران آن حضرت، امّ سلمه و عایشه همراهش بودند. در آن جا پیامبر(ص) به مقدار کافی آب ذخیره کرد و سپاهیان را در دو دسته رزمی صف بندی نمود و به سوی دشمن حرکت کرد.

دشمنان اسلام که از هیبت و شکوه سپاه اسلام، دچار ترس و وحشت شده بودند، معرکه را ترک کرده و به بیابان ها گریختند و تنها قوم بني مصطلق باقی ماندند.

میان مسلمانان مبارز و قوم بني مصطلق، درگیری آغاز شد و طرفین به نبردی سنگین پرداختند. در این غزوه، دلیری و دلاوری مردی امام علي بن ابي طالب(ع) دیدنی و مثال زدنی بود و پس از او مردانی چون عمار، مقداد و زبیر.

اما ساعتی نگذشت که دشمن زبون، متحمل شکست گردید و با دادن ده کشته، از جمله کشته شدن حارث بن ابي ضرار، پرچم پیروزی اسلام برافراشته شد و دو بیست تن از مردان، زنان و کودکان اسیر شده و اموال و دارایی های فراوانی به غنیمت سپاه اسلام درآمد.

از مسلمانان، تنها يك نفر در این غزوه به شهادت رسید.

پس از پایان جنگ و تقسیم غنائم و اسیران، "جویریة بنت حارث بن ابي ضرار"، که زنی فهیم و خوش زبان بود، نصیب یکی از رزمندگان اسلام شد و بنا به درخواست خود وي، پیامبر اسلام(ص) وي را از آن مسلمان خرید و در راه خدا آزاد کرد و سپس با وي ازدواج نمود و به میمنت این ازدواج، تعداد یکصد تن از زنان و کودکان، آزاد شدند.

عایشه در این باره گفت: فأعتق مأه اهل بیت بتزويج رسول الله صلي الله عليه و سلم اياها، فلا أعلم امرأة أعظم برکه علي قومها منها.

گفتنی است که در همین غزوه، داستان افک و تهمت ناروا به عایشه به وقوع پیوست و قرآن مجید در آیه 11 سوره نور(24) آن را تکذیب نمود.